

KAPITAŁ LUDZKI
 NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

 Projekt współfinansowany przez
 Unię Europejską w ramach
 Europejskiego Funduszu
 Społecznego

UNIA EUROPEJSKA
 EUROPEJSKI
 FUNDUSZ SPOŁECZNY

Nazwa przedmiotu		Kod ECTS	
Kognitywne podstawy języka i językoznawstwa		9.3.0504	
Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot			
Zakład Języka Angielskiego i Językoznawstwa Teoretycznego			
Studia			
wydział	kierunek	poziom	drugiego stopnia
Wydział Filologiczny	Filologia angielska	forma	stacjonarne
		moduł	przetwarzanie języka naturalnego
		specjalnościowy	
		specjalizacja	wszystkie
Nazwisko osoby prowadzącej (osób prowadzących)			
dr hab. Olga Sokołowska, profesor uczelni; dr Magdalena Wawrzyniak-Śliwska; dr hab. Danuta Stanulewicz-Skrzypiec, profesor uczelni; dr Maciej Rataj; dr Joanna Redzimska			
Formy zajęć, sposób ich realizacji i przypisana im liczba godzin		Liczba punktów ECTS	
Formy zajęć		3	
Konwersatorium		30 godzin – uczestnictwo w zajęciach;	
Sposób realizacji zajęć		25 godzin – samodzielne studiowanie literatury przedmiotu;	
zajęcia on-line, zajęcia w sali dydaktycznej		20 godzin – przygotowanie do egzaminu i sam egzamin.	
Liczba godzin		Razem: 75 godzin = 3 ECTS.	
Konwersatorium: 30 godz.			
Termin realizacji przedmiotu			
2023/2024 letni			
Status przedmiotu		Język wykładowy	
- fakultatywny (do wyboru)		- angielski w wymiarze 70.00%	
- obowiązkowy		- polski w wymiarze 30.00%	
Metody dydaktyczne		Forma i sposób zaliczenia oraz podstawowe kryteria oceny lub wymagania egzaminacyjne	
Wykład konwersatoryjny		Sposób zaliczenia	
		Egzamin	
		Formy zaliczenia	
		- egzamin pisemny z pytaniami (zadaniami) otwartymi	
		- egzamin pisemny testowy	
		- ustalenie oceny zaliczeniowej na podstawie ocen cząstkowych otrzymanywanych w trakcie trwania semestru	
		Podstawowe kryteria oceny	
		Student otrzymuje zaliczenie na podstawie uzyskania pozytywnego wyniku egzaminu - 100%.	
		Egzamin pisemny po zakończonym cyklu zajęć obejmuje przekrojowe pytania dotyczące omówionej teorii oraz zadania praktyczne polegające na wyjaśnieniu wybranych zagadnień językowych w oparciu o aparat pojęciowy językoznawstwa kognitywnego. Test egzaminacyjny składa się z kilku pytań o charakterze otwartym.	
Sposób weryfikacji założonych efektów uczenia się			

zakładany efekt uczenia się	Egzamin
	Wiedza
K_W02	+
K_W03	+
K_W04	+
K_W07	+
	Umiejętności
K_U01	+
K_U03	+
K_U04	+
	Kompetencje społeczne
K_K01	+

Określenie przedmiotów wprowadzających wraz z wymogami wstępnymi

A. Wymagania formalne

Wybór specjalności PJN

B. Wymagania wstępne

Znajomość języka angielskiego na poziomie C1

Cele kształcenia

Celem przedmiotu jest przekazanie studentom wiedzy o cechach i sposobie funkcjonowania języka naturalnego, opierającego się na mentalnym modelu świata utworzonego przy pomocy ludzkiego aparatu poznawczego. Słuchacze powinni uświadomić sobie najistotniejsze różnice pomiędzy takim językiem, a językiem rozumianym jako system oparty na logice formalnej, czyli operujący symbolami o niezmiennym konwencjonalnym znaczeniu i rządzonej regułami o charakterze algorytmów.

Treści programowe

Kategorie świata a kategorie umysłu i języka: teorie epistemologiczne i ich wpływ na sposób pojmowania przedmiotu badań językoznawczych
Kategorie realne a kategorie mentalne i nominalne: tradycja arystotelesowska, scholastyczna, racjonalistyczna i strukturalistyczna i wypracowany przez nią model umysłu i poznania świata
Model kategorii obiektywnej jako podstawa zbyt uproszczonego i niepełnego obrazu języka naturalnego i jego funkcji
Nowe odkrycia antropologiczno-psychologiczne dotyczące wpływu czynnika ludzkiego na poznanie: model kategorii naturalnej opartej na podobieństwie „rodzinnym” oraz fenomeny prototypów i podstawowego poziomu kategoryzacji
Obrazowanie świata przez umysł: język jako środek rejestrujący i konwencjonalizujący poprzez swe struktury wybrane konceptualizacje
Znaki reprezentujące sposoby obrazowania; indeksowe (w tym deiktyczne), ikoniczne i arbitralne. Znaki o charakterze leksykalnym i gramatycznym (konstrukcje). Konceptualistyczna teoria znaczenia językowego
Strategie poznawcze: pojmowanie świata poprzez metaforę i metonimię – świadectwo języka
Przestrzenie mentalne, amalgamacja pojęciowa (conceptual blending)
Leksykologia w ujęciu kognitywnym. Jednostki symboliczne: wyidealizowane modele kognitywne jako koncepcje stanowiące treść semantyczną leksemów.
Relacje międzyleksykalne: synonimia, antonimia, hipero- i hiponimia. Pojęcie domen kognitywnych jako części składowych koncepcji (modeli) reprezentowanych przez leksemy
Polisemia w ujęciu kognitywnym: znaczenie prototypowe, elaboracje, ekstensje metaforyczne
Składnia: kategorie formalne (części mowy) i ich motywacja koncepcyjna. Konstrukcje gramatyczne jako jednostki symboliczne; pojęcie figury i tła.
Określanie formy przez znaczenie (ikoniczność struktur odzwierciedlających sposoby obrazowania)
Kontekst i jego aspekty (fizyczny, językowy, mentalny) jako nieodłączny czynnik determinujący znaczenie wypowiedzi w języku naturalnym.
Implikatura w komunikacji językowej.

Wykaz literatury

Literatura wymagana do ostatecznego zaliczenia zajęć (zdania egzaminu):

Johnson, Mark. and George Lakoff. 1980. *Metaphors We Live by*. Chicago: Chicago University Press (rozdziały 1-8).
Radden, Günter i René Dirven. 2007. *Cognitive English Grammar*. Amsterdam/Philadelphia: John Benjamins (wybrane rozdziały).
Tabakowska, Elżbieta (red.) 2001. *Kognitywne podstawy języka i językoznawstwa*. Kraków: Universitas (fragmenty).
Ungerer, Friedrich i Hans-Jörg Schmid. 1996. *An Introduction to Cognitive Linguistics*. London: Longman (1 i 2 rozdział).

Literatura uzupełniająca

Grice, H. Paul. 1975. "Logic and Conversation." In: Cole, Peter and Jerry L. Morgan, (eds). 1975. *Syntax and Semantics, Vol. 3: Speech Acts*. New York: Academic Press. 41–58.
Kövecses, Zoltán and Günther Radden. 1998. "Metonymy: Developing a cognitive linguistic view". *Cognitive Linguistics* 9-10: 37-77.

Kierunkowe efekty uczenia się K_W02, K_W03, K_W04, K_W07 K_U01, K_U03, K_U04 K_K01	Wiedza Student: <ul style="list-style-type: none"> • zna w pogłębionym stopniu zaawansowane teorie oraz metody analizy i interpretacji z zakresu anglojęzycznego językoznawstwa kognitywnego - K_W02; • zna w pogłębionym stopniu w języku polskim i angielskim zaawansowaną terminologię z zakresu językoznawstwa kognitywnego - K_W03; • ma uporządkowaną zaawansowaną wiedzę szczegółową z zakresu językoznawstwa kognitywnego - K_W04; • zna i rozumie główne tendencje rozwojowe anglojęzycznego językoznawstwa kognitywnego - K_W07.
	Umiejętności Student: <ul style="list-style-type: none"> • potrafi właściwie korzystać ze zdobytej wiedzy przedmiotowej w celu formułowania i rozwiązywania problemów badawczych oraz innowacyjnego wykonywania zadań z zakresu językoznawstwa kognitywnego dobierając i stosując właściwe metody i narzędzia, w tym zaawansowane techniki informacyjno-komunikacyjne (ICT) - K_U01; • potrafi komunikować się w mowie i piśmie w języku polskim i angielskim ze zróżnicowanymi kręgami odbiorców na tematy specjalistyczne z zakresu językoznawstwa kognitywnego posługując się zaawansowaną terminologią specjalistyczną z zakresu językoznawstwa - K_U03; • potrafi prowadzić debatę dotyczącą językoznawstwa kognitywnego oraz przedstawiać i oceniać różne opinie i stanowiska oraz dyskutować o nich w języku polskim i angielskim - K_U04.
	Kompetencje społeczne (postawy) Student: <ul style="list-style-type: none"> • jest gotów do krytycznej oceny posiadanej wiedzy w zakresie filologii angielskiej, nauk pomocniczych i pokrewnych oraz uznaje znaczenie tej wiedzy w rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych - K_K01; • rozumie konieczność ciągłego dokształcania się i rozwoju - K_K01.
	Kontakt olga.sokolowska@ug.edu.pl